

- Sisältää:
1. Vuoden 2002 talousarvion laadintaan liittyviä tietoja
 2. Henkilömuutoksia hallinto-osastolla

1. VUODEN 2002 TALOUSARVION LAADINTAAN LIITTYVIÄ TIETOJA

Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Talouden yleisiin kehitysnäkymiin heijastuu kansainvälisen talouden ja viennin kasvun hidastuminen. Lähivuosien alueellisen tuotannon ja työllisyyden kasvussa tulee olemaan eroja. Muuttoliike ja väestön keskittyminen jatkuu voimakkaana. Suomen kokonaistuotannon ennustetaan olevan vuosina 2001-2005 keskimäärin 3,5 % ja ensi vuonna noin 3 %.

Bruttokansantuotteen kasvu

Kasvumaakuntia ovat Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa, joissa Suomen kokonaistuotannolla on merkittävä osuus. Näissä kasvumaakunnissa bruttokansantuotteen kasvu vuosina 2001-2005 on 4-6 prosentin luokkaa vuodessa. Muiden maakuntien kokonaistuotannon keskimääräisen vuosikasvun arvioidaan jäävän prosentin tuntumaan. Vahvan kasvun maakunnissa voimakas tuotannon kasvu rajoittuu Helsingin, Salon, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun seuduille.

Muuttoliike ja väestön keskittyminen

Talouden suotuisa kehitys heijastuu muuttovoittona kasvukeskuksiin ja keskimäärin näkyvämpänä väestön kasvuna muun muassa Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Alueiden välisiä väestön kehityksen eroja on omiaan kärjistämään se, että muuttovoitto nopeuttaa yleensä alueen luonnollista väestönkasvua. Sitä vastoin muuttotappioalueilla väestörakenne vanhenee, syntyvyys pienenee ja luonnollinen väestökasvu muuttuu epäedulliseksi.

Työvoiman tarjonta ja työttömyys

Työvoiman tarjonta vähenee edelleen joissakin maakunnissa. Negatiivista työvoiman tarjonnan kehitys on Kainuussa, Etelä-Savossa ja Lapissa. Muuttoliike kasvukeskuksiin on lisännyt työvoiman tarjontaa ja jarruttanut työttömyysasteen alenemista. Kuluvana vuotena työttömyysasteen arvioidaan olevan 9,1 prosenttia ja vuonna 2002 noin 8,3 prosenttia. Työttömyysaste on keskimääräistä korkeampi Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa muun muassa Kainuussa, Lapissa, Pohjois-Karjalassa ja Etelä-Savossa.

Kustannusten kehitys

Hintojen nousun odotetaan jäävän vajaan kahteen prosenttiin, mutta öljyn maailmanmarkkinahinta ja euron kurssi ovat ensi vuonnakin epävarmuustekijöitä.

Talouden tasapainottaminen

Kirkolliskokous hyväksyi kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 §:än uuden kolmannen momentin, jolla ohjeistetaan seurakuntien talouden tasapainottamista talousarvion yhteydessä. Esitys on seuraava:

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli-/alijäämä.

Seurakuntien taloustilanne 2001 ja 2002

Palkkakustannukset

Seurakuntien toimintamenojen kehitys riippuu merkittävästi henkilöstömenojen kehityksestä. Palkat nousivat koko kirkon sektorilla 1.2.2001 keskimäärin 3,6 prosenttia. Täten kustannusvaikutus kohdistuu 11 kuukaudelle. Vuoden 2002 uudet palkkataulukot astuvat voimaan 1.3.2002. Palkat nousevat keskimäärin 2,6 %, joten kustannusvaikutus kohdistuu 10 kuukaudelle. Henkilömenoja kasvattavat lisäksi mahdolliset uudet virat ja toimet.

Henkilösivukulut

Henkilösivukulujen arvioidaan säilyvän prosentuaalisesti samoilla tasoilla. **Sosiaaliturvamaksu** olisi 4,75 %, **työttömyysvakuutusmaksu** alle 5 miljoonan palkkasummasta 0,9 % ja ylimenevästä palkkasummasta 3,85 %. Työntekijän osuus työttömyysvakuutusmaksusta säilyisi 1,35 %:na. Seurakuntien työnantajana maksama **Kiel-maksu** säilynee 27 %:na ja **Tael-maksu** 12,5 %:na palkkasummasta. Eläkemaksun rahastointiosuus (5%) säilynee ennallaan. Työntekijän eläkemaksu olisi (4,5%). Kirkon kokonaiseläkemaksu olisi näin ollen 31,5%.

Keskusrahastomaksut

Kirkon **keskusrahastomaksujen** osalta tulee muutoksia. Perusmaksu on nykyisellään 5,2 % (0,052 penniä äyriä kohden). Laki antaa mahdollisuuden 0,07 penniin. Kevään kirkolliskokouksen hyväksymä kirkkolain muutos määrää lisämaksun ylärajaksi 20 %. Lisämaksu voi olla progressiivinen. Nykyinen lisämaksu on 12 % (0,12 penniä äyriltä). Nyt hyväksytty kirkkolain muutos tarvitsee vielä eduskunnan vahvistuksen tullakseen voimaan ensi vuoden alusta. Keskusrahastomaksut vahvistetaan vuodelle 2002 marraskuun kirkolliskokouksessa.

Verotulot

Verotulot olivat vuonna 2000 4,3 mrd markkaa, josta yhteisöveron osuus oli 750 milj. markkaa. Seurakuntakohtaisten ansiotulojen perusteella maksettava **kirkollisveron** ansiopohjan määrittämiseksi suositellaan yhteydenpitoa paikkakunnan verottajan ja kunnan talousarvion laatijoiden kanssa. Kirkkolain 15 luvun 2 §:än teki kirkolliskokous muutoksen, jossa veroäyrin hinnan vahvistamisen sijasta kirkkovaltuusto vahvistaa tuloveroprosentin. Tuloveroprosentti vahvistetaan lähimpään 0,05 prosenttiyksikköön. Muutos tarvitsee vielä eduskunnan hyväksymisen. Valtiovarainministeriö on päättänyt vuoden 1999 lopullisten sekä verovuosien 2000, 2001 ja 2002 alustavien **yhteisöverojen** jako-osuuksien laskentaperusteista. Vuonna 2002 seurakunnille valtion verohallinnon perimien verotuskustannusten arvioidaan säilyvän ennallaan eli 4,7 %:na Verotulot kirjataan **maksuperusteisesti**. Verolainsäädäntö muuttuu ensi vuoden alussa ja veroäyristä sekä sen pennihinnasta luovutaan. Pennit korvautuvat prosenteilla. Kuntakohtaiset **jako-osuudet** löytyvät Internet-osoitteesta:

<http://www.vero.fi/verotilitys/index.html>.

Euro

Eurosta tulee talousarviovuoden 2002 alusta Suomen laillinen raha. Suomen markka toimii euron rinnalla vielä tammi- ja helmikuun 2002 kansallisesti virallisena maksuvälineenä. Vuoden 2002 Suomen talous lasketaan euroina ja markkamääräiset tapahtumat muutetaan euroiksi. Tämä vaikuttaa myös seurakuntien taloussuunnitte

luun ja taloudelliseen päätöksentekoon. Talousarviot voidaan hyväksyä joko markkoina tai euroina. Koska vuoden 2002 talousarvion toteutumisen vertailu tapahtuu valtuustossa sitovuustasoittain on suositeltavaa, että valtuustot käsittelevät talousarvion 2002-2004 ainakin sitovuustasojen osalta myös euroina. Ensi vuoden alussa viimeistään markkatalousarviot tulee muuttaa euroiksi. Tilastotiedot vuodesta 2001 tullaan pyytämään keväällä 2002 tilastovuoden virallisena rahana eli markkoina.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Vuoden 2002 talousarvion yhteydessä laaditaan toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2002-2004. Näiden laatiminen on uuden laskentatoimen ja suunnittelukäytännön mukaisesti yhteinen prosessi. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää kaksi näkökulmaa: kokonaistalouden ja toiminnanohjauksen näkökulman. Toiminnan ohjauksen näkökulmasta käsin tulisi seurakunnissa tavoitteiden asettamiseen kiinnittää aiempaa suurempaa huomiota. Talousarvion, toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta löytyy lisätietoa kiertokirjeen 12/1998 liitteestä (Latu-ohje nro.3).

Tulokehitystilasto

Verohallinto on lähettänyt vuosittain seurakunnille kirjeen, jossa on tieto mahdollisuudesta tilata maksullinen edellisen vuoden tulokehitystilasto. Tilasto on sisältänyt yhteenlaskettuna tietoja kuntien asukkaiden palkka-, eläke-, työttömyysturva-, sosiaalietuuksista sekä tiedot tulonsaajien määristä. Seurakunnat ovat voineet käyttää tietoja mm. talousarvioiden laadinnassa. Nyt uusi tilasto on siirretty Internetiin kaikkien maksuttomaan käyttöön ja löytyy osoitteesta:

<http://www.vero.fi/julkaisut/tulokehitystilasto.html>

2. HENKILÖMUUTOKSIA HALLINTO-OSASTOLLA

Kirkkohallituksen hallinto-osaston maankäyttöpäällikkö Markku Kiikka on jäänyt eläkkeelle 1.5.2001 lukien. Uudeksi maankäyttöpäälliköksi on valittu maise- ma-arkkitehti Harri Palo 1.5.2001 lukien. Hänet tavoittaa numerosta (09) 180 2253 ja sähköpostitse osoitteella harri.palo@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Jouko Ahtola